

Matrena Popel (1870-1962)

Zawód: gospodyni domowa, rolniczka

Matrena (Matriona) Popel była dwukrotnie zamężna, podobnie jak jej drugi mąż.

W tym samym domu mieszkają także syn Wasili i jego żona Stefania.

1941: Na początku okupacji niemieckiej miała już ponad 70 lat i była wdową.

1942: Popelowie ukrywają, zimą przez dwa miesiące, swoją żydowską sąsiadkę Etkę Lippman i jej syna Józefa. W ciągu dnia, kiedy zięć i synowa pracują, opiekuje się Etką i Józefem.

1943: Po likwidacji getta Lippmanowie znowu ukrywają się kilka miesięcy u Popelów, od czerwca do grudnia. Latem jako kryjówka służy im poddasze stajni zimą piwnica pod stajnią.

Krewny (wnuk męża z pierwszego małżeństwa) wstąpił do Dywizji- SS-Galicja. Ostrzega ją w porę przed przeszukiwaniem okolicy: "Jeśli kogoś ukryłaś, uważaj. Wkrótce przyjdą Niemcy!" Schowek został następnie zamieniony na stóg siana w polu.

1944: W ostatnich tygodniach okupacji Abraham, Etkę i Józef Lippman ukrywają się w lesie. W nocy Etkę zakrada się do domu Popelów i jest przez nich zaopatrywana w żywność i informacje.

W 2003 roku Yad Vashem uhonorował Matrenę Popel jako Sprawiedliwą wśród Narodów Świata.

+

Józef Lipmann pamięta czasy ukrywania się:

» Ojciec przeprowadził mnie po kryjomu do mamy, która ukrywała się u naszych ukraińskich przyjaciół. Schowek znajdował się za stertą siana na strychu stajni. Był i drugi schowek w tej stajni w korytarzyku, gdzie stała sieczkarnia. Tam była mała piwniczka na buraki. Wchodziło się do niej po uniesieniu kłapy w podłodze. Do tej piwniczki musiał nas ktoś wpuścić i zamknąć kłapę za nami. Piwniczka była tak płytka i mała, że by wejść do niej trzeba było wpełznąć na brzuchu lub na plecach i w tej pozycji pozostać cały czas pobytu, aż do 5-tej rano (od 5-tej do 5-tej), bo o tej porze przychodziła nasza gospodyni doić krowę. Wypuszczała nas wtedy z piwnicy, dawała coś do jedzenia, mogliśmy umyć twarz i ręce i z powrotem hajda do piwniczki ...« Lipman, Erinnerungen, S. 19

Quellen: Yad Vashem Righteous database, M.31.2/9968/1; Lipman, Erinnerungen